

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.9.89](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.9.89)

УДК 338.48:796.57:332.14(477.73)

С. І. Павлюк,

*к. е. н., доцент кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна
ORCID ID: 0000-0001-9093-5237*

М. Л. Орлова,

*к. геогр. н, доцент, доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна
ORCID ID: 0000-0001-6455-9565*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЕЛОСИПЕДНОГО ТУРИЗМУ У МИГІЇВСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

S. Pavliuk

*PhD in Economics, Assistant Professor of the Department of Hotel and Catering Industry and
Business Organization, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine*

M. Orlova

*PhD in Geography, Assistant Professor, Associate Professor of the Department of tourist and
recreation business, Odessa national academy of food technologies, Odessa, Ukraine*

FEATURES OF THE ORGANIZATION OF BICYCLE TOURISM IN MYHIIV TERRITORIAL COMMUNITY

У статті розглянуто актуальні питання щодо перспектив розвитку велосипедного туризму у системі активного туризму. Окреслено, що нині спостерігається загальна тенденція до зменшення обсягу рухової активності населення, що негативно позначається, у першу чергу, на показниках фізичного та емоційного стану, і тому, питання щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я нації набувають особливої соціальної значущості. Акцентовано, що активний туризм – це особливий вид дозвілля, який поєднує в собі відпочинок, подорожі, екотуризм та культурні аспекти екскурсійного туру. Визначено переваги від його розвитку як для регіонального, так і місцевого туристичного ринку. Узагальнено, що Мигіївська територіальна громада Вознесенського району Миколаївської області має потужний туристично-рекреаційний потенціал для розвитку активних видів туризму, зокрема і для велосипедного. Охарактеризовано діючий маршрут «Ровером по Гарду», який проходить територією Національного природного парку «Бузький Гард» та на прилеглих до нього територіях. Розроблено для Мигіївської ОТГ власний велосипедний маршрут «Мигійські пороги». Ураховуючи наявну інфраструктуру на велосипедному маршруті, запропоновано облаштування основних та технічних зупинок необхідною інфраструктурою.

A different type of tourism aims and is associated with such concepts as leisure, recreation, and recreation. Currently, there is a general tendency to reduce the volume of motor activity of the population. It is believed, that negatively affected, first of all, the indicators of physical and emotional state. Active tourism is the tool that can perform the most important social functions, in particular, the restoration of the psychophysical resources of society, promoting human efficiency

and the rational use of free time. In addition, active tourism is a type of leisure that combines recreation, travel, ecotourism, and cultural aspects of a sightseeing tour. Bicycle as a mode of transport is so popular to preserve the environment. For example, in European countries, the bicycle is used both as an environmentally friendly transport and for travel. And the cycling infrastructure meets all the urgent needs of residents and tourists. In Ukraine, cycling tourism due to underdeveloped infrastructure and lack of funds has not yet become a mass form of recreation. However, it has prospects for further development. Migia is a real mountain country among the steppes. International kayak and rafting competitions hold on the Migia rapids. The kayak route ranks second in Ukraine in terms of difficulty of ascent. There are the six objects of nature reserve fund of local significance in the territory of forests. Rational use of the available natural resource potential and historical and cultural heritage for tourism activities in the Myhiiv community will contribute to the formation of its positive image. It will also promote the rights of children, youth, and adults to cultural development, health, and meaningful leisure, employment of the rural population, the formation of an attractive tourist and investment image of the region. Therefore, in terms of promoting cycling tourism in this community and providing related services, it is advisable to develop your cycling route. The total length of which is 54 km. There are five main stops on the route, where tourists can get acquainted with both natural and cultural, and historical monuments. In addition, the route has got provided with infrastructure (shops, recreation centers, pharmacies, help, etc.). On the territory of the community, there are 17 tax agents for the payment of tourist tax. According to the results of the first half of the year, individuals paid UAH 13,210, which is 69.0% of the planned indicators. Except this, the resource potential is the not main key to a successful community. Furthermore, uniqueness or self-positioning has a significant influence on the community. The combination of these components will ensure stable local economic development and comfortable life for community residents. But most people still do not see tourism as an opportunity to do business and earn extra income. Therefore, in Mygiivska OTG it would be expedient to create a community business and tourism center. The purpose of its activity will be: conducting training, educational events, and master classes on starting and developing a business, organizing exhibitions and selling branded souvenirs, advertising products of the community, providing services for the rental of specialized equipment. In addition, it is necessary to create a tourist information center that will provide information services for tourists.

Ключові слова: *активний туризм; спортивний туризм; велосипедний маршрут; територіальна громада; інфраструктура*

Key words: *active tourism; sports tourism; cycling route; territorial community; infrastructure.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. З розвитком продуктивних сил суспільства галузь туризму набула більш інтенсивного характеру, а власне діяльність з надання послуг у цій сфері є комерційно-організованою та орієнтованою на бізнес. Широкий спектр видів туризму має на меті та асоціюється з такими поняттями як «вільний час» або «дозвілля», «відпочинок» та «рекреація». Наразі спостерігається загальна тенденція до зменшення обсягу рухової активності населення та, негативно позначається, у першу чергу, на показниках фізичного та емоційного стану Тому враховуючи це, особливої соціальної значущості набувають питання щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я нації.

Саме активний туризм і є тим інструментом, що здатний виконати найважливіші соціальні функції, зокрема, відновлення психофізичних ресурсів суспільства, сприяння підвищенню працездатності людини та раціональному використанню вільного часу. Крім цього, активний туризм – це особливий вид дозвілля, який поєднує в собі відпочинок, подорожі, екотуризм та культурні аспекти екскурсійного туру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Питання, що характеризують теоретичні та прикладні аспекти категорійно-понятійного апарату спортивно-оздоровчого (активного) туризму та організації окремих його видів описані в публікаціях Будзин В., Ганича Н.М., Дмитрука О.Ю., Жарської Н., Лабарткави К.В., Коноха А.П., Мальської М.П., Масляка П.О., Романів П.В., Тимошенко Л.О., Фокіна С.П. Враховуючи привабливість та популярність активних видів відпочинку, доцільно розглянути процес їх організації, зокрема велосипедного туризму, з точки зору його позиціонування як регіонального або місцевого туристичного продукту.

Україна володіє потужним потенціалом розвитку активних видів туризму, зокрема, альпінізм та

скелелазіння, джампінг, польоти на дельтапланах та парaplанах, сплави по річках та вейкбординг, гірськолижний відпочинок, кінні прогулянки, кайтсерфінгу, віндсерфінгу, вітрильного спорту та навіть дайвінгу. Процес децентралізації, що розпочався в 2015 році, сприяв соціально-економічному розвитку сільських територій на базі об'єднаних територіальних громад. Тому, потенційно кожна громада має гарні можливості щодо використання власного потенціалу та забезпечення ефективного місцевого економічного розвитку. Актуальність теми дослідження зумовлена саме потребою в диверсифікації інвестиційно-привабливих напрямків розвитку громади, зокрема, завдяки обґрунтуванню розвитку сфери туризму та рекреації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розробка та обґрунтування велосипедного маршруту для Мигіївської територіальної громади Вознесенського району, та надання рекомендацій щодо його облаштування.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Протягом останніх років все більша кількість населення захоплюється велосипедним туризмом, що сприяє покращенню стану здоров'я в цілому. Крім того, такий вид транспорту дуже популяризується і з метою збереження навколишнього середовища. З огляду на те, що велосипедний спорт є одним з найбільш екологічних і корисних для здоров'я видів туризму, саме велосипедний туризм і стає все більш популярнішим видом відпочинку. Наприклад, у європейських країнах велосипед водночас використовують як екологічний вид транспорту та для подорожей, а велоінфраструктура задовольняє всі нагальні потреби жителів та велотуристів.

Основними проблемами для розвитку велосипедного туризму є:

- недостатня державна підтримка розвитку туризму в Україні та обмежене фінансування туризму;
- складність процедури узгодження інвестиційних проектів та несприятливі умови для залучення інвестицій;
- відсутність розвитку та пропаганди молодіжного туризму, зокрема у освітніх закладах;
- недостатній розвиток туристичної інфраструктури, матеріально-технічної бази;
- відсутність можливості перевезення велосипедів у громадському транспорті та незначна кількість пунктів прокату велосипедів у регіонах;
- не облаштовано місця короткочасного відпочинку туристів та стоянки велосипедів;
- брак поваги до велосипедистів з боку водіїв авто [1].

В Україні велосипедний туризм через недостатньо розвинуту інфраструктуру та брак коштів ще не став масовим видом відпочинку, проте перспективи для свого подальшого розвитку має. В цьому виді туризму єдиним засобом пересування є велосипед, на якому необхідно подолати шлях, пройти маршрут, а інтерес до нього широкого кола споживачів залежить від забезпеченості об'єктами туристичної атракції, доступними для велосипедистів, швидкості, свободи пересування, від можливостей повноцінного відпочинку [2].

Територія Мигіївської територіальної громади є нерозривною, її межі визначаються по зовнішніх межах юрисдикції сільських рад, що об'єдналися (рис.1). Рельєф місцевості хвилясто-горбкувата рівнина зі слабким похилом в південно-східному напрямку. Клімат помірно-континентальний, найродючіші ґрунти – чорноземи, багаті поклади будівельної сировини. Місцевість громади розташована на південному сході Первомайського району, на лівому березі річки Південний Буг за 10 км на схід від районного центру Первомайськ на Бузі на лінії Борщі – Підгородна. Вся територія громади розташована в природній зоні лісостепу, природні та кліматичні умови сприятливі для високоефективного розвитку сільського господарства.

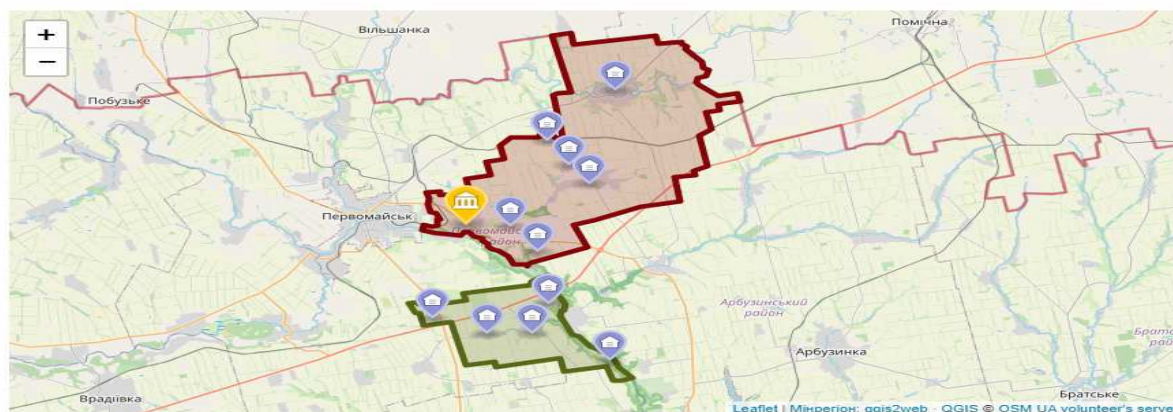

Рис. 1. Межі Мигіївської об'єднаної територіальної громади

На території громади протікає річка Південний Буг та річка Чорний Ташлик. Мигія – це справжня гірська країна серед степів. На Мигіївських порогах проводяться міжнародні змагання з плавання на байдарках та рафтах, адже байдарочна траса займає 2 місце в Україні по складності спливу. Окрім річок на території

громади налічується 28 водних об'єктів (ставків). Води рік для питних цілей не використовуються.

Ліси та інші лісовкриті площі на території громади складають 17,3 км², які відносяться до захисних лісів першої групи. Їх призначення – підтримувати екологічну рівновагу, регулювати поверхневий і підземний стоки, виконувати водоохоронні та протиерозійні функції. Виділяючи кисень, ліси очищають повітря від забруднення, захищають поля від суховіїв і пилових бур, являються місцем відпочинку і спілкування з природою людей.

На території лісів виділено об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення: геологічна пам'ятка природи «Протичанська скеля»; геологічна пам'ятка природи «Турецький стіл»; заповідне урочище «Лабіринт»; заповідне урочище «Лівобережжя»; заповідне урочище «Літній хутір Скаржинського»; об'єкт природно-заповідного фонду «Міщанська балка».

У 2019 році Асоціацією велосипедистів м. Южноукраїнська розроблено велосипедний маршрут «Ровером по Гарду», який охоплював: Арбузинський, Вознесенський, Доманівський, Первомайський район (зараз це Вознесенський та Первомайський район). Маршрут проходить територією Національного природного парку «Бузький Гард» та на прилеглих до нього територіях. Основні характеристики маршруту та опис марштуру наведено у табл.1-2.

Таблиця 1.
Основні характеристики маршруту «Ровером по Гарду»

Вид туризму	Велосипедний
Район подорожі	За особливістю природних умов маршрут розташований у межах степової фізико-географічної зони. Основні річки Південний Буг, Мертвовод, Арбузинка, Бакшала, В. Корабельна
Пункти проходження	м. Южноукраїнськ, смт Костянтинівка, с. Панкратове, с. Іванівка, с. Семенівка, с. Куріпчине, с. Мигія, м. Первомайськ, с. Грушівка, с. Іванівка (Первомайського р-ну), с. Романова Балка, с. Львів, с. Бузькі Пороги (Куйбишівка), с. Мар'ївка, с. Богданівка, с. Виноградний Сад, смт Олександрівка, станція Трикратне, с. Трикрати, с. Актове
Строки функціонування	з 1 квітня по 30 жовтня
Шлях	Тривалість маршруту складає чотири доби з трьома ночівлями. Залежно від темпу руху і рівня фізичного навантаження учасників велопоходу вихідного дня підрозділяються на походи в повільному, середньому і швидкому темпі
Пункт призначення	Початок і кінець маршруту знаходиться в м. Южноукраїнськ. Початок маршруту біля Южноукраїнського міського історичного музею. Закінчується маршрут поблизу палацу культури «Енергетик». Як з лівого так і з правого берега р. Південний Буг на ньому зустрічаються степові, чагарникові, лісові ділянки, балки. В XIX ст. на берегах р. П. Буг було побудовано багато водяних млинів. Нажаль, зараз ми можемо бачити тільки їх руїни поблизу с. Іванівка, Семенівка, Іванівка, с. Мигія, с. Львів. Під час проведення велоподорожі є можливість ознайомитися з ними, побачити залишки гідропоруд. Єдиний млин, який знаходиться в межах веломаршруту і зберігся до наших часів – водяний млин Скаржинських в с. Мигія (Мигійська ГЕС)
Загальна довжина	180,3 км
Дорожнє покриття	В населених пунктах через які пролягає шлях в основному асфальтове покриття або гравійна дорога. Грунтові дороги, що зустрічаються між ними, добре вкриті і пересування ними не викликає ускладнень. Також, є невеликі відрізки з бетонним покриттям. На деяких ділянках шляху рельєф має перепади висот. Зустрічаються затяжні підйоми
Час проходження	4 дні
Мета проходження	Рекреаційна, пізнавальна, краєзнавча, еколого-освітня
Інфраструктура	Наявні об'єкти закладів сфери гостинності

Джерело: побудовано за даними [3]

Розроблений маршрут «Ровером по Гарду» дуже потужний для проходження з точки зору фізичного навантаження, та й з точки зору інформативної складової. Як вже зазначалося, даний маршрут проходить по території Мигіївської об'єднаної територіальної громади, на території якої передбачено екскурсійні та технічні зупинки. Крім того, відповідно до стратегічних цілей соціально-економічного розвитку Мигіївської ОТГ туристична галузь є однією із пріоритетних.

Таблиця 2.
Опис маршруту «Ровером по Гарду»

№ з/п	Вид зупинки	Місце призначення	Відстань від початку маршруту «0», км	Тривалість зупинки, хвилини
1.	Екскурсійна	Южноукраїнський міський історичний музей	0	30
2.	Технічна	Виїзд з с. Іванівка (Арбузинський р-н)	10,4	20
3.	Екскурсійна	«Корабельна» (НПП «Бузький Гард»)	22,0	20
4.	Екскурсійна	«Радонове озеро» (НПП «Бузький Гард»)	32,7	20
5.	Обідня, ночівля	с. Мигія (НПП «Бузький Гард»)	34,1	240 ---
6.	Технічна	«Туристична база «Дубровка»	51,5	20
7.	Обідня	«Кафе «Південний Буг» – в'їзд в с. Іванівка	62,3	240
8.	Екскурсійна	«Хутір Львів» (НПП «Бузький Гард»)	74,3	40
9.	Ночівля	Рекреаційна ділянка «Мар'їн Буг» (НПП «Бузький Гард»)	80,4	---
10.	Екскурсійна	«Пам'ятник жертвам Голокосту» (НПП «Бузький Гард»)	89,3	15
11.	Технічна	«Скеля «Кременчук» (НПП «Бузький Гард»)	98,0	15
12.	Технічна	«Долина річки Бакшала» (НПП «Бузький Гард»)	105,1	15
13.	Технічна	сmt Олександрівка	119,9	15
14.	Екскурсійна	«Садиба Скаржинського»	130,0	20
15.	Екскурсійна	«Урочище «Лабіринт» (НПП «Бузький Гард»)	133,0	40
16.	Екскурсійна	«Арбузинський каньйон» (НПП «Бузький Гард»)	135,4	20
17.	Екскурсійна	«Пуп Землі» (НПП «Бузький Гард»)	136,0	15
18.	Екскурсійна	«Актовський каньйон» (НПП «Бузький Гард»)	137,3	20
19.	Обідня, ночівля	с. Актово	137,7	240 ---
	Обідня	с. Актово		240
20.	Технічна	АЗС Shell біля сmt.Олександрівка	157,8	20
21.	Технічна	«Скеля Кременчук» (НПП «Бузький Гард»)	166,6	30
22.	Екскурсійна	«Урочище «Гард»	171,6	20
23.	Кінець маршруту	Палац культури «Енергетик»	180,3	1370/22,83 год

Джерело: побудовано за даними [3]

Рациональне використання наявного природно-ресурсного потенціалу та історико-культурної спадщини для провадження туристичної діяльності сприятиме формуванню позитивного іміджу громади, реалізації прав дітей, молоді та дорослих на культурний розвиток, оздоровлення та змістовне дозвілля, зайнятості сільського населення, формування привабливого туристичного та інвестиційного іміджу регіону. Так, з точки зору популяризації велосипедного туризму саме в цій громаді та надання супутніх послуг, доцільно розробити власний велосипедний маршрут. Основними пропозиціями щодо його організації та реалізації можна рахувати:

- визначення пунктів призначення (початок та кінець маршруту), саме на території громади та його протяжність;
- розрахунок необхідних зупинок протягом маршруту;
- необхідність облаштування зупинок (інформаційні щити, біотуалети, столи, лавки та ін.);
- пошук та узагальнення інформації для розміщення на щитах (загальна інформація, пізнавальна тощо);
- опис наявної та потенційної інфраструктури.

Проаналізувавши можливості Мигіївської ОТГ, запропонований велосипедний маршрут «Мигіївські пороги» матиме наступну структуру (рис. 2 та табл. 3).

Рис. 2. Опис велосипедного маршруту «Мигіївські пороги» в межах Мигіївської ОТГ

Відповідно до наших розрахунків маршрут починається та закінчується в с. Мигія, його загальна протяжність складає 27 км (в одну сторону) або 54 км. На маршруті передбачено 5 основних зупинок, на яких туристи мають можливість ознайомитися як з природними, так із культурно-історичними пам'ятками. Крім того, оскільки маршрут проходить через населені пункти, туристи мають можливість скористатися інфраструктурою для власних потреб (магазини, пункти відпочинку, аптеки, довідка тощо).

Слід відмітити, що найбільш привабливим та цікавим для туристів є саме початок туристичного маршруту, оскільки с. Мигія (за розташуванням) перебуває в центрі самого парку. На території рекреаційної ділянки «Урочище «Протич» Федерацією веслувального слалому щорічно проводяться Чемпіонати України. Рівень розвитку інфраструктури закладів розміщення та харчування для туристів, що цікавляться рафтингом, оцінюється як задовільний.

Таблиця 3.
Опис велосипедного маршруту «Мигійські пороги» в межах Мигіївської ОТГ

№ зупинки	Ділянка маршруту (від-до)	Протяжність (км)	Час проходу (хв)	Опис	Примітки
1	Від 1-ої зупинки (с. Мигія) до 2-ої зупинки (с. Куріпчине)	6	30	<i>Природні:</i> - «Радонове озеро», «Протичанська скеля», «Компанійська скеля», «Урочище «Гард» <i>Культурно-історичні:</i> - «Великий млин Скаржинських», «Малий водяний млин Скаржинських», Компанійська скеля, «Гайдамацьке сидіння», Компанійський поріг, Запорізький поріг, пам'ятні знаки воїнам загиблим під час ВВВ	Оглядовий майданчик, тролей, рафтинг, скелелазіння
2	Від 2-ої зупинки (с. Куріпчине) до 3-ої зупинки (с. Іванівка)	10	50	<i>Природні:</i> - оглядовий майданчик на скелі біля «Кам'яного шанця»; «Урочище «Вільхове» («Дубова балка) <i>Культурно-історичні:</i> - млин Добровольського неподалік с. Іванівка (правий берег р. Південний Буг); пам'ятні знаки воїнам загиблим під час ВВВ	Невеличкий поріг «водоспад». Гарний вид зі скель та можливість прогулянки вздовж берега
3	Від 3-ої зупинки (с. Іванівка) до 4-ої зупинки (с. Романова Балка)	4	15	<i>Природні:</i> - скельні та глибові відслонення гранітів, оглядовий майданчик «Гордонова скеля», каньон Капля	Гарний вид зі скель та можливість прогулянки вздовж, спелеотуризму (до 3 класу)
4	Від 4-ої зупинки (с. Романова Балка) до 5-ої зупинки (х. Львів)	7	20	<i>Природні:</i> - скельні та глибові відслонення гранітів, камінь «Скеля Слон» <i>Культурно-історичні:</i> - млин Шубовича поблизу х. Львів <i>Рекреаційна ділянка:</i> - «Мар'їн Буг», екохутір «Едем»	Мережа вигоптаних стежок дає змогу провести огляд руїн млина.

Ураховуючи наявну інфраструктуру на велосипедному маршруті, доцільним було б запропонувати декілька технічних зупинок в межах основної зупинки, на яких буде встановлено дорожні вказівники, інформаційні щити, лавки (табл.4). На дорожніх вказівниках доцільно вказувати інформацію щодо назви зупинки та, наприклад, відстань пройденого маршруту або яку залишилося пройти.

Таблиця 4.
Облаштування велосипедного маршруту «Мигійські пороги»

Найменування об'єкта та кількість	Необхідні матеріали			Загальна вартість об'єкта, грн
	Назва	Кількість, шт	Вартість, грн	
Дорожні вказівники	метал, 150мм x 750мм (до 13 символів)	9	545	4905
Інформаційний щит	комишевий мат 1500x1000мм	5	520	2600
	металева проволока, 80 м 400x800мм	3	120	360
		9	407	3663
Вулична лавка	-	4	1631	6524
Загальна вартість встановлених об'єктів		x	x	18052

Щодо інформаційних щитів (рис. 3). то на них пропонується вказувати пізнавальну інформацію, а саме: природні та культурно-історичні атракції на цій ділянці, представників флори та фауни, цікаві факти з історії даної місцевості. З метою економії на виготовленні таких щитів можна передбачати нанесення QR кодів з такою інформацією. Крім того, необхідно також передбачити інформацію що стосується безпеки життєдіяльності туриста.

Зупинка «Млин Добровольський»

Природні:
- оглядовий майданчик на скелі біля «Кам'яного шанця»

Культурно-історичні:
- млин Добровольського неподалік,
- пам'ятні знаки воїнам загиблим під час ВВВ

Дозорець-імператор – найбільша бабка в фауні України та одна з найбільших в Європі, довжина тіла 83-85 мм, крил 45-51 мм. Самці мають блакитне забарвлення черевця з чорною смугою на вентральному боці, груди зелені. Саміці мають зелене забарвлення черевця і грудей. Самці мають певну територію, яку охороняють від інших самців. Вид внесено до Червоної книги України.

Рис. 3. Оформлення інформаційного щита для туристів

Відповідна інфраструктура велосипедного маршруту «Мигійські пороги» представлена наступним чином:

- рятувальні служби: Державна пожежно-рятувальна служба м. Первомайськ,
- медпункти: с. Мигія, с. Романова Балка, лікарня (м. Первомайськ);
- довідки: адміністрація НПП «Бузький Гард» с. Мигія;
- поліція: відділи УМВС в Миколаївській області: Первомайський; дільничні інспектори в населених пунктах за маршрутом;
- місця для наметів, туристичні (велосипедні, піші) стоянки: рекреаційні ділянки НПП «Бузький Гард»: «Урочище «Протич», «Мар'їн Буг», «Хутір Львів»;
- заклади розміщення (сільські садиби в тому числі) туристична база «Дубровка» правий берег р. Південний Буг неподалік с. Грушівка, екохутір «Едем» (поблизу с. Бузькі Пороги), с. Мигія – готелі «Маєток», «Гостинний двір», мотель «Три бажання», кафе «24 години», хостели;
- пункти громадського харчування: с. Мигія, с. Іванівка, с. Романова балка;
- зв'язок: с. Мигія, с. Іванівка, с. Романова Балка;
- питна вода: в населених пунктах за маршрутом;
- природні джерела: джерела на території рекреаційних ділянок НПП «Бузький Гард»: «Урочище «Вільхове» («Дубова балка), «Трикрати» – поблизу Актоського каньйону.
- небезпечні ділянки на маршруті відсутні.

Крім того, доцільним було б розміщення в с. Мигія центру з прокату велосипедів або пункту щодо їх обслуговування.

Відповідно до Положення про туристичний збір на території Мигіївської сільської ради ставка туристичного збору за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі) становить:

- 0,5 % – для внутрішнього туризму;
- 5 % – для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення.

На території громади їх нараховується 17 податкових агентів зі плати туристичного збору. Так у 2020 році доходи від туристичного збору склали: від юридичних осіб – 2574 грн та від фізичних осіб – 19129 грн, відповідно відсоток виконання плану по дохідній частині бюджету громади становить 223,8 % та 62,3 %. Невиконання плану з туристичного збору з фізичних осіб, пояснюється у першу чергу впровадженням карантинних заходів з протидії COVID-19. Загально відомим є факт, що саме сфера туризму постраждала найбільше у 2020 році.

Згідно з плановими показниками по надходженням до бюджету на 2021 рік, туристичний збір з юридичних осіб встановлено на рівні 2574 грн, а з фізичних осіб – 19130 грн. За результатами першого півріччя фізичними особами сплачено 13210 грн, що становить 69,0% від планових показників.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Як свідчить практика, запорукою успішної громади є не тільки її ресурсний потенціал, а й безпосередньо, її унікальність або самопозиціонування. Поєднання цих складових забезпечить стабільний місцевий економічний розвиток та комфортне життя мешканців громади. Але більшість населення ще не сприймає сферу туризму як можливість для ведення бізнесу та отримання додаткового доходу. Тому, в Мигіївській ОТГ доцільно було б створити центр

бізнесу та туризму громади. Метою діяльності якого стане: проведення тренінгів, навчальних заходів та майстер-класів щодо започаткування та розвитку бізнесу, організація виставок та продажу брендованої сувенірної, рекламної продукції громади, надання послуг з прокату спеціалізованого обладнання. Крім того, необхідно створити туристичний інформаційний центр, який би надавав інформаційні послуги для туристів.

Список літератури.

1. Романів П.В. Аспекти організації велосипедного туризму у Тернопільській області. *Географія та туризм*. 2015. №3. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/gt_2012_21_14.pdf (дата звернення 28.08.2021).
2. Медвіль Л.І. Особливості велотуризму та його інфраструктури. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2016. Випуск 40. С. 162-170. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/download/3351/9469> (дата звернення 28.08.2021).
3. Ровером по Гараду. Паспорт туристичного велосипедного маршруту URL: <http://www.roverompogardu.com.ua/blog/> (дата звернення 28.08.2021).
4. Горбенко, М. І. (2017). Велотуризм як спеціалізований вид туризму в Україні. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2017-0.%p> (дата звернення 28.08.2021).
5. Дмитрук О.Ю., Шур Ю.О. Спортивно-оздоровчий туризм : навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2003. 232 с.
6. Жарська Н., Будзин В. Велотуризм як напрямок розвитку активного туризму. Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (10–11 травня 2018 року, м. Львів). Львів, 2018. С. 240-243. URL: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/11012/1/%D0%A4%D1%82%D0%A0_%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D1%96%D0%BB_6_04.pdf (дата звернення 28.08.2021).
7. Конох А. П. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців із спортивно-оздоровчого туризму у вищих навчальних закладах : автореф. дис. д-ра пед. наук. К., 2007. 18 с.
8. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 424 с.
9. Масляк П. О. Країнознавство : підручник. Київ : Знання, 2008. 292 с.
10. Тимошенко Л.О., Лабарткава К.В. Спортивний туризм : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 ч. Львів : ЛДУФК, 2014. Ч. 2. 176 с. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream>. (дата звернення 28.08.2021).
11. Фокін С.П. Туризмологічні аспекти спортивного туризму. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин Національного Авіаційного Університету*. 2010. Вип.1. С.207-213.

References.

1. Romaniv, P.V. (2015), "Aspects of the organization of bicycle tourism in the Ternopil region", *Gheoghrafija ta turyzm*, [Online], vol. 3, available at: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/gt_2012_21_14.pdf (Accessed 28 August 2021).
2. Medvilj, L.I. (2016), "Features of cycling and its infrastructure", *Visnyk Ljvivskogho universytetu. Serija mizhnarodni vidnosyny*, [Online], vol. 40, pp. 162–170, available at: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/download/3351/9469> (Accessed 28 August 2021).
3. Roverom po Gharadu (2021), "Rover around the city. Passport of a tourist bicycle route", available at: <http://www.roverompogardu.com.ua/blog/> (Accessed 28 August 2021).
4. Ghorbenko, M.I. (2017), "Cycling as a specialized type of tourism in Ukraine", *Visnyk Kam'janecj-Podiljskogho nacionalnogho universytetu imeni Ivana Oghijenka. Fizychnе vykhovannja, sport i zdorov'ja ljudy,ny*, [Online]. available at: <https://doi.org/10.32626/2309-8082.2017-0.%p> (Accessed 28 August 2021).
5. Dmytruk, O.Ju. and Shhur, Ju.O. (2003), *Sportyvno-ozdorovchij turyzm* [Sports and health tourism], Aljterpres, Kyiv, Ukraine.
6. Zharsjka, N. and Budzyn, V. (2018), " Cycling as a direction of active tourism development ", *Zbirka dopovidej na XI Mizhnarodnu naukovu-praktychnu konferentsiiu* [Conference Proceedings of the International Economic Conference], Lviv state university of physical culture, L'viv, Ukraine, 10-11 may, pp. 240-243, [Online], available at: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/11012/1/%D0%A4%D1%82%D0%A0_%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D1%96%D0%BB_6_04.pdf (Accessed 28 August 2021).
7. Konokh, A.P. (2007), "Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in sports and health tourism in higher educational institutions", Ph.D. Thesis, *Fizychna kultura, fizychnе vykhovannia riznykh hrup naseleennia*, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine.
8. Maljsjka, M.P. and Khudo, V.V. (2007), *Turystychnyj biznes: teorija ta praktyka* [Tourism business: theory and practice], Centr uchbovohoji literatury, Kyiv, Ukraine.
9. Masljak, P.O. (2008), *Krajinoznavstvo* [Local lore], Znannja, Kyiv, Ukraine.
10. Tymoshenko, L.O. and Labartkava, K.V. (2014), "Sports tourism", [Online]. available at: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream>. (Accessed 28 August 2021).
11. Fokin, S.P. (2010), "Tourism aspects of sports tourism", *Naukovyi visnyk Instytutu mizhnarodnykh vidnosyn Natsionalnoho Aviatsiinoho Universytetu*. vol. 1, pp. 207-213.

Стаття надійшла до редакції 08.09.2021 р.